

Гордана ГЛИШОВИЋ
Основна школа „Димитрије Туцовић“
Краљево

УДК 796.323.2 - 057.874
371.3 :: 796 - 057.874
371.3 :: 613 - 057.874
- стручни рад-
DOI: 10.5937/gufv2201083G

МОГУЋНОСТ УВОЂЕЊА ЕЛЕМЕНАТА МИНИ-КОШАРКЕ НА ЧАСОВИМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У МЛАЂИМ РАЗРЕДИМА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Сажетак: Данас већ у раном предшколском узрасту постоје школе мини-кошарке које су прилагођене дечацима и девојчицама, што доприноси развијању њихове љубави према спорту и вежбању. У настави физичког и здравственог васпитања од првог до четвртог разреда основне школе елементи кошарке неправедно су запостављени. Циљ истраживања представља приказивање могућности увођења елемената мини-кошарке на часовима физичког васпитања у млађим разредима основне школе. Сви приказани елементи прилагођени су узрасту ученика и њиховим способностима. Улога наставника огледа се у прилагођавању кошаркашког програма узрасту ученика како би ученицима учење елемената кошарке било занимљиво и како би се осећали сигурним. Значајно је истаћи да наставник представља веома важну личност која својим особинама, способностима и знањем води дете кроз стасавање у одраслу особу и, у контексту физичког и здравственог васпитања, потенцијалног будућег спортисту. Неопходно је да наставник буде упознат са правилима, методама и кошаркашким играма како би могао да врши планирање и програмирање кошаркашког програма. У овом случају, улога наставника је да учење кошарке прилагоди свим ученицима и да независно од њихових стечених знања и вештина кошаркашке игре, кошарку учини што занимљивијом и прихватљивијом.

Кључне речи: мини-кошарка, физичко и здравствено васпитање, млађи разреди, основна школа, ученици.

Увод

Физичко и здравствено васпитање обухвата велики број активности важних за сваког појединца у систему школства. Веома је значајно да уз помоћ свих активности које нуди физичко и здравствено васпитање ученици имају складан раст и развој моторичких и функционалних способности, али и психолошких карактеристика. Неке од најбитнијих одредница са којима би требало да се сусретне сваки ученик огледају се у нормалном

* gocaglisovic@hotmail.com

функционисању људског организма, задовољавању потреба за кретањем и унапређењу и очувању здравља.

Предмет физичко и здравствено васпитање у основном школству спроводи се од првог до осмог разреда у различитом фонду часова, у којима постоје различити циљеви и смернице за сваки разред и узраст ученика. У Републици Србији настава из предмета физичко и здравствено васпитање одржава се од првог до четвртог разреда три пута седмично, што представља фонд од 108 часова годишње, док се од четвртог до осмог разреда изводи у фонду од два часа седмично, што износи 72 часа на годишњем нивоу. У оквиру тог скромног фонда часова неопходно је задовољити велики број васпитних и образовних циљева са што квалитетнијим исходима теоријских и моторичких знања. Битно је истаћи и нагласити значај предмета, јер физичко и здравствено васпитање представља једини предмет у васпитању и образовању који задовољава човекову потребу за кретањем у виду једне од примарних животних потреба за целокупан раст и развој потенцијала сваког људског бића. Физичка активност ученицима пружа могућност да упознају карактеристике свог тела, његове могућности, функционисање и ограничења, а све са циљем разумевања повезаности физичког, емоционалног и душевног здравља.

Циљ истраживања представља приказивање могућности увођења елемената мини-кошарке на часовима физичког васпитања у млађим разредима основне школе.

Час физичког и здравственог васпитања

Физичко и здравствено васпитање за циљ има придржавање смерница које су значајне у погледу квалитетног рада, а реч је о образовним, кинантрополошким и васпитним смерницама. Циљ образовне смернице огледа се у учењу кинезолошких теоријских и моторичких знања са циљем њиховог учинковитог примењивања. Кинантрополошка смерница за циљ има утицај на промене морфолошких обележја, моторичких и функционалних способности, док васпитна смерница има за циљ формирање позитивног система вредности према свакодневном физичком вежбању. Веома је значајно усклађивање рада свих смерница, јер једино на такав начин постоји могућност остваривања оптималног развоја и усавршавања оних знања, способности и особина које су за ученика битне у поједином раздобљу. Васпитно-образовни циљеви наставе физичког и здравственог васпитања огледају се у разумевању развоја сопственог тела, усавршавању кинезиолошких знања и вештина, разумевању појмова пола и сексуалности и карактеристика развоја које могу бити телесне, друштвене и емоционалне. Циљеви и задаци физичког и здравственог васпитања треба да буду учинковито остваривани уз помоћ спровођења програмских садржаја у прописаном фонду сати (Гацић, 2019).

Осим циљева и смерница, неопходно је поседовање квалитетних материјалних услова, попут простора, средстава и помагала, како би настава могла бити извођена на што вишем нивоу. Простори могу бити затворени и отворени. Разликују се визуелна, аудитивна, аудиовизуелна и мултимедијска средства, док помагала могу бити техничка и помагала за физичко вежбање (Момчиловић, 2008). Квалитетна реализација свих компоненти физичке и здравствене културе остварује се уз квалитетно израђен наставни план и програм на основу услова које кинезиолози имају на располагању. Планирање и програмирање чини један од најизазовнијих и најзахтевнијих процеса у оквиру подручја кинезиологије, а првенствено у систему школства услед материјално-техничких услова, који су често непредвидиви и недовољни (Гаџић, 2019).

Осим услова, неопходно је поседовање високих организацијских способности, одлично познавање методике спровођења часа, познавање биолошке и хронолошке доби ученика, њихових могућности и капацитета за усвајање нових информација и још великог броја осталих кинезиолошких фактора. Под наставном темом подразумева се појам којим се означавају појединачни програмски садржаји прописаног наставног плана физичког и здравственог васпитања (Neljak, 2013). Наставне теме представљају моторичке садржаје, а спроводе се током главног дела часа.

Мини-кошарка

Мини-кошарка или мини-баскет представља децју кошарку намењену дечама и девојчицама од пет до дванаест година. Деца пружа могућност да се са кошарком упознају на прави начин, чиме се формирају предуслови за њихово даље бављење спортом. Осмишљена је од стране Јаја Арчера 1950. године под именом *biddy basket* (Arias, Argudo & Alonso, 2011).

Филозофија мини-кошарке огледа се у принципу да децу не приморава на игру која није прилагођена њиховом физичком и менталном развоју. Реч је о игри за одрасле модификованој на такав начин да одговара деци. Правила мини-кошарке слична су правилима европске кошарке и такође су део Међународне кошаркашке федерације ФИБА и једнака су за дечаке и девојчице (FIBA, 2018).

Како Трнинић (Trninić, 2006) истиче, кошарка је састављена од једноставних брзих реакција и навика у игри које представљају резултат високог степена разумевања игре и интегралне припремљености играча двеју супротстављених група. Кошарка обухвата технике и тактике кошаркашке игре.

Под техником се подразумева низ специфичних кретњи, односно начина примењивања покрета уз помоћ којих се решавају моторички задаци. Добра техника представља услов одређивања могућности врхунских достигнућа. Када је реч о техници кошаркашке игре, може се рећи да је она сложена и богата. Наиме, у кошарци се технички елементи одликују великом разноврсношћу. Долази до промене структуре покрета играча,

њихове брзине и других особина, у зависности од структуре игре и захтева тактичких задатака. У игри се ситуација мења веома брзо и на непредвидив начин, док се избори примене технике доносе у последњем моменту, у зависности од ситуације на терену (Tocić, 1998). Основне карактеристике добре спортске игре огледају се у учинковитости, економичности и лакоћи покрета, ритмичности и хармоничности кретања. Техника игре у кошарци се дели на: технику кретања играча без лопте и технику кретања играча са лоптом (Јаковљевић и Каралејић, 2008).

Када је реч о тактици, то је систем индивидуалних и тимских планираних акција и одлука које се реализују успешним обављањем послова у игри. Тактичко понашање захтева да акције и одлуке буду прилагођене непредвиђеним догађајима током игре, али и усклађивање индивидуалног и тимског концепта игре (Trninić, 2006). Тактичко реаговање играча условљено је добром проценом, односно усклађеношћу просторно-временских односа током реализације акције. Тактика кошаркашке игре дели се на: фазу одбране, фазу напада и посебне ситуације. У складу са бројем играча који у реализацији учествују разликују се: индивидуална тактика, групна тактика и тимска тактика. У зависности од поседа лопте разликују се: тактика одбране, тактика напада и тактика фазе латенције. У кошарци се одбрана дели на: позицијску одбрану и одбрану од противнапада. Разликује се неколико врста позицијских одбрана: комбинована одбрана, зонски пресинг, пресинг, зонска одбрана и одбрана човек на човека (Јаковљевић и Каралејић, 2008).

Разлика између мини-кошарке и такмичарске кошарке огледа се у чињеници да је у мини-кошарци нагласак усмерен на вишесатни развој увођења разноликих вежби и вештина које обухватају хватање, бацање, скакање, трчање и учење и развијање техничко-тактичких елемената кошаркашке игре (Matulaitis et al., 2020). Насупрот њој, у такмичарској кошарци нагласак је усмерен на такмичење и специфичну физичку припрему (Šikić, 2019). Мини-кошарка деци пружа могућност да осете сва узбуђења и лепоту такмичења прилагођеног њиховом узрасту. Такмичења за децу су турнирског типа и нису обавезна како не би дошло до стварања притиска код деце. Победа није постављена као циљ игре, и поред чињенице да чини значајан мотив за бављење спортом, већ је нагласак усмерен према учествовању и подстицању дејег талента и подизању индивидуалног квалитета сваког појединца. Тренинг не треба да деци представља оптерећење и обавезу, већ мора бити забаван, разноврстан и умереног интензитета. Истовремено, мини-кошарка подстиче стварање нових пријатељстава, уживање и чисту игру уз поштовање противника, судије, тренера, родитеља и других присутних на утакмици (FIBA, 2018).

Међународна кошаркашка федерација ФИБА одређује правила мини-кошарке. Мини-кошарка представља игру намењену дечацима и девојчицама млађим од десет година, која је заснована на кошарци. У игри

учествују два тима састављена од по пет играча. Циљ сваке екипе јесте убацивање лопте у противнички кош и спречавање добијања лопте или постизања коша од стране другог тима, у оквиру правила игре.

Кошаркашка екипа сачињена је од десет чланова, од којих је њих пет на терену, а пет заменика је на клупи. Стање играча се током игре прати и врши се замена играча, што свим играчима даје право на игру. Свака екипа има тренера и капитена, који је један од играча. Игралиште је правоугаона, равна, тврда површина на којој не постоје препреке. Стандардна димензија је 28 m x 15 m. При смањивању димензија игралишта битно је да су промене пропорционалне једна другој, нпр. 26 x 14 m; 24 x 13 m; 22 x 12 m; 20 x 11 m. Значајно је да се не врши мењање удаљености линије слободног бацања, која износи 4 m од кошаркашке табле (FIBA, 2018).

Црте су идентичне онима у класичној кошарци. Изузетак је линија слободног бацања, која је од кошаркашке табле удаљена 4 m. У мини-кошарци не постоји линија за три поена. Све црте морају бити беле боје, широке 5 cm и јасно видљиве (FIBA, 2018). Кошаркашки терен оивичен је граничним цртама које чине чеоне и бочне црте. Бочне црте означавају дужину терена и водоравне су, док чеоне означавају ширину терена и окомите су (Matulaitis et al., 2020).

Кошаркашка опрема обухвата табле, кошеве, кошаркашке лопте, сат за игру, записничар, ознаке са бројевима, стрелице променевог поседа лопте и гласан звучни уређај (семафор). У наставку ће бити приказан кратак опис опреме (FIBA, 2018):

- Табле су постављене на носеће конструкције, ширине 0,59 m x 0,90 m. Изграђене су од тврдог дрвета и имају равну површину. На табли су линије широке 5 cm;
- Кошеви су сачињени од обруча и мрежица. Висина коша условљена је узрастом детета. За децу од 10 до 11 година кош се поставља на висину од 3,05 m, док се за децу млађу од 10 година кош поставља на висину од 2,60 m;
- Кошаркашке лопте условљене су узрастом детета. За децу од 9 до 11 година пригодна је лопта величине 5, а за децу млађу од 9 година пригодна је лопта величине 4. Према дизајну лопте за мини-кошарку сличне су кошаркашким лоптама, само што су лакше и мање како би деца њима могла лакше манипулисати;
- Сат за игру служи за мерење времена игре и интервала између њих;
- Записничар представља особу задужену за вођење записника. Задатак записничара огледа се у вођењу евиденције у вези са постигнутим поенима, грешкама играча које се означавају подизањем ознака током утакмице, као и руковођењем стрелицом променевог поседа лопте (индикатором);
- Ознаке за бројеве представљене су бројкама од 1 до 5 и означавају број грешака које је играч направио;

- Гласан звучни уређај примењује се у звучном означавању и сачињен је од семафора који служи за време у игри и сата за напад;
- Стрелица промењивог поседа лопте црвене је боје и означава смер наредног поседа лопте када се у игри досуди ситуација подбацивања лопте.

Утакмица је састављена од два полувремена која трају по 20 минута, са интервалом од 10 минута између њих. Свако полувреме подељено је на два периода од по 10 минута, уз интервал од 2 минута између њих, тако да се током тог времена обавља замена играча (FIBA, 2018).

Могућност увођења елемената мини-кошарке на часовима физичког васпитања у млађим разредима основне школе

Млађи школски узраст представља најбољи период за упознавање деце са спортом. За телесно вежбање не постоји рано време, само је потребно прилагодити вежбу узрасту детета. Спортски програми направљени су на такав начин да су прилагођени свој деци, независно од тога да ли она имају неких потешкоћа у развоју, али и њиховом узрасту и интересовањима. Вежбање и бављење спортом значајно је за каснији развој моторичких способности и организма деце и њихове особности.

У мини-кошарци све је прилагођено деци, како би она имала могућност лакшег учења и вежбања кошаркашких елемената. Постоји могућност померања висине кошева од 2,05 m до 3,05 m. Користе се лопте величине 5 и 6, док се у стандардној кошарци примењују лопте величине 7. Истовремено, димензије игралишта смањене су на 16 x 8 m и 20 x 10 m у односу на димензије стандардног игралишта, које износе 28 x 14 m (FIBA, 2018).

Током програма учења кошарке и раста детета са њиме долази до раста конструкције, односно висине коша, димензија лопте и игралишта. Трајање тренинга и садржаји учења морају бити прилагођени децијим могућностима и узрасту. Пре учења и усвајања сваке вежбе наставник деци мора дати јасно предочавање како би кретање требало да изгледа у складу са њиховим способностима (Matulaitis et al., 2020).

При преношењу знања на децу наставник примењује вербалну методу и методу демонстрације. Велику помоћ код концентрације деце наставнику даје лопта. На млађем школском узрасту, садржаји у програму учења мини-кошарке могу бити са лоптом и без ње, попут кретњи (манипулација) са лоптом и без ње, бацања, додавања и хватања лопте, вођења лопте, убацивања и шутирања лопте на кош, игри са лоптом које су прилагођене и деци веома занимљиве. Неки од примера биће дати у наставку (FIBA, 2018):

- Кретње без лопте – реч је о трчању у различитим смеровима на различите начине са различитим задацима; суножним прескоцима напред-назад, у страну; суножним прескоцима преко препрека

и унутар препрека (обручи причвршћени за тло); скоковима са једне на другу ногу; комбинацији трчања и скакања са различитим задацима итд.;

- Кретање са лоптом – реч је о манипулацији лопте у месту; кретњама са лоптом у свим правцима; котрљању лопте по тлу или по зиду; провлачењу лопте кроз ноге, испод колена, приликом ходања; ротирању лопте око главе, тупа и ногу приликом лаганог трчања, ходања и стајања итд.;
- Бацање, додавање и хватање лопте – реч је о бацању, додавању и хватању лопте једном или двама рукама изнад главе у висини главе или тупа; окретању с лоптом; бацању лопте у тло, зид; бацању лопте из лежећег и седећег положаја, из чучња; испуштању лопте изнад главе и покушају хватања лопте пре него што она дотакне тло; измењивању леве и десне руке при бацању, додавању и хватању лопте; бацању, додавању и хватању лопте у пару, тројкама, четворкама, петоркама, формацији круга, или са већим бројем лопти истовремено; бацању, додавању и хватању лопти ходајући, лаганим трчањем, кроз полигон или са одређеним реквизитима итд.;
- Вођење лопте – реч је о вођењу и хватању лопте двама рукама у месту, вођењу лопте са променом руку (лева/десна); комбинованом вођењу лопте левом и десном руком; вођењу лопте у месту; вођењу лопте једном руком у кретању са окретајем; вођењу лопте у различитим правцима итд.;
- Убацивање и шутирање на кош – реч је о шутирању на кош након вођења у кретању; избацивању лопте двама рукама изнад главе на кош; вођењу лопте једном или двама рукама, хватању лопте, заустављању, шутирању на кош; шутирању на кош након додавања, односно хватања лопте; убацивању лопте након извођења двокорача; шутирању на кош преко различитих препрека; убацивању лопте у кош након вођења, додавања лопте итд.

Предности мини-кошарке у раду са децом млађег школског узраста

Вредност скалирања спорта за децу очигледна је. Замислите седмогодишњака који игра кошарку са лоптом у пуној величини и кошом на истој висини као и одрасла особа, или шестогодишњака који игра тенис на терену пуне величине са лоптом која се одбија изнад главе. У обе околности, деца ће вероватно имати потешкоћа да успешно изврше задатак. Упркос логичним предностима модификације ограничења наметнутих деци током спорта, наше знање о томе како ове модификације могу утицати на стицање њихових вештина је ограничено.

Показало се да модификација опреме у кошарци даје предности у вештинама учења и побољшању перформанси (Isaacs & Karpman, 1981). Истраживање Хејвуда (Haywood, 1978), спроведено на деци узраста 9 до 11 година, и истраживање Исака и Карпмана (Isaacs & Karpman, 1981), спроведено на деци узраста 7 до 9 година, показала су да коришћење мање лопте побољшава учинак деце у шуту. У студији коју су спровели Реигимбал и сарадници (Regimbal, Deller & Plumpton, 1962), у којој је учествовало 77 деце узраста 10 година, показало се да 62% деце радије користи јуниорску лопту (за разлику од женске или мушке лопте), док је само 9% њих преферирало употребу лопте за одрасле мушкарце. Док је јуниорска лопта побољшала перформансе шутирања за сву децу, примећено је да су перформансе шутирања биле знатно боље када су деца користила лопту по свом избору, која је обично била мања од лопте за одрасле мушкарце.

Већа ефикасност шута или веровање деце да имају способност да постигну жељени или очекивани ефекат шутирањем такође је пронађена код деце која играју кошарку са лакшом лоптом (Arias, 2013) или нижим кошом (Chase et al., 1994). Наведено је пријављено као последица побољшаног успеха у гађању, који су деца искусила када су гађала у измењеним условима. Важно је да се појачан осећај овладавања вештином сматра индикатором мотивације за задатак (Duda, 1996). Однос је цикличан, јер већа мотивација има тенденцију да доведе до већег нивоа физичке активности, што заузврат деци пружа могућност стицања стварне моторичке компетенције (или овладавања вештином). Значајно је нагласити да се стварна моторичка компетенција сматра снажним предиктором физичке активности у адолесцентским и одраслим годинама (Barnett et al., 2008; Lopes et al., 2011). Као такво, могуће је да скалирање опреме и простора за игру за децу такође доприноси будућем или текућем учешћу у физичкој активности, што је нераскидиво повезано са бројним здравственим предностима, као што су већа физичка спремност и смањен ризик од гојазности (Hills, Anderson & Byrne, 2011).

Улога наставника у развоју детета кошаркаша

Улога наставника јесте да кошаркашки програм прилагоди узрасту детета тако да детету учење кошарке буде забавно и да се у њему осећа сигурно. Наставник је веома важна личност која својим особинама, способностима и знањем води дете кроз стасавање у одраслу особу и потенцијалног будућег спортисту. На тај начин наставник припрема дете на рационално примање и решавање својих проблема, фрустрација и осталих животних ситуација. Наставник мора бити упознат са правилима, методама и уопштено са кошаркашком игром како би знао да планира и програмира кошаркашки програм. Улога наставника у овом случају јесте да учење кошарке прилагоди свим учесницима и да без обзира на њихова стечена знања и вештине кошаркашке игре учини кошарку што прихватљивијом и

занимљивијом. Наставник треба да промовише кошарку у виду динамичне и забавне игре и да кроз различите облике такмичења и штафета даје подршку деци и награђује их. Осим у раду са децом, од наставника се очекује и да знају да поступају са родитељима.

Наставников ауторитет мора бити базиран на знању уколико жели успешно да води спортски програм. Сем о ауторитету, наставник мора бринути и о свом изгледу и професионалном понашању, у складу са чињеницом да је он пример деци.

У млађем школском узрасту деца су јако осетљива, тако да наставник мора пазити како не би повредио некога и према свима се понашати подједнако и показивати поштовање. Наставник мора бити спреман да саслуша децу и њихове проблеме како би им помогао у решавању истих. Деци је најбитније да буду прихваћена, а наставник им у томе може помоћи, осигуравајући им међусобну повезаност у екипи, независно од њиховог знања и способности појединца.

Поред спортских интересовања, не сме бити заборављено и запостављено ни интересовање деце, већ га је потребно подстицати и разговарати о њему, било оно повезано за спорт или некакву другу активност, хоби или нешто друго. Уколико више деце има иста интересовања, можда то може бити укључено у тренинг. На пример, већина деце воли супер јунаке, па током вежбања може бити формирано неколико група које ће представљати тим неког јунака. Уз доста маште и идеја игра може бити учињена још занимљивијом.

Неке од карактеристика наставника огледају се у:

- познавању правила кошаркашке игре;
- подстицању интересовања детета према кошарци;
- подстицању развоја интересовања и стицања базе знања;
- стручном вођењу и неспутавању талентованог појединца;
- познавању процеса развоја мотивације и вештом подстицању истог;
- поседовању знања о кошаркашкој игри и методама и средствима спортског програма;
- усклађивању свих способности и расположивих капацитета како би се током одређеног периода постигла највећа креативност и продуктивност.

Задаци наставника огледају се у:

- успостављању добре сарадње са родитељима;
- раду на константном усавршавању њихових знања;
- развијању љубави и трајног интересовања за кошарку;
- подстицању и награђивању позитивног мишљења и понашања;
- тежњи ка усвајању све сложенијих облика знања и вештина кошаркашке игре;
- омогућавању савладавања основних знања и вештина;

- подстицању деце на самостално решавање моторичких задатака;
- промовисању кошарке посредством забавног и прилагођеног спортског програма свим узрастима.

Закључак

Кошарка представља динамичну и сложену спортску игру, која се одликује честим и брзим изменама нападачких и одбрамбених акција. У игри учествују две екипе од по пет играча, а главни циљ игре јесте да свака екипа у противнички кош убаци лопту. Кошаркашка игра одликује се разноврсном техником и тактиком, док је сама игра одређена великим бројем правила.

Кошаркашка игра намењена је свима, па тако и деци. Наставници и родитељи својом сарадњом и подстицањем детета на бављење спортом имају велику улогу у стварању детета спортисте. Познато је да деца млађег школског узраста брзо усвајају знања и да је то такође најбољи период за упознавање са спортом. Мини-кошарка, познатија као мини-баскет, намењена је дечацима и девојчицама узраста од пет до дванаест година. Мини-кошарка деци пружа могућност да се са кошаркашком игром упознају посредством игре, на начин који је прилагођен њиховом узрасту. Веома је важно деци пружити могућност избора приликом одабира спорта како им тренинг не би представљао напор, већ задовољство. Истовремено, увођењем мини-кошарке на часовима физичког васпитања у млађим разредима основне школе, деци се пружа могућност да се на правилан начин, у складу са својим могућностима, упознају са овим спортом, који има значајне позитивне ефекте на развој антрополошких обележја деце.

Литература

1. Arias, J. L. (2012). Does the modification of ball mass influence the types of attempted and successful shots in youth basketball? *Human Movement Science*, 13, 147–151.
2. Arias, J., Argudo, F. & Alonso, J. (2011). Effect of two different forms of three-point line on game actions in girl's mini basketball. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*, 33(1), 9–23.
3. Barnett, L. M., Van Beurden, E., Morgan, P. J. et al. (2008). Does childhood motor skill proficiency predict adolescent fitness? *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 40, 2137–2144.
4. Гаџић, А. (2019). Теорија и методика физичког и здравственог васпитања. Београд: Универзитет Сингидунум.
5. Duda, J. L. (1996). Maximising motivation in sport and physical education among children and adults. *Quest*, 48, 290–302.
6. Isaacs, L. D. & Karpman, M. B. (1981). Factors effecting children's basketball shooting performance: A log-linear analysis. *Carnegie School of Physical Education and Human Movement*, 1, 29–32.

7. Јаковљевић, С. и Каралејић, М. (2008). Теорија и методика кошарке. Београд: Факултет за спорт и физичко васпитање.
8. Lopes, V. P., Rodrigues, L. P., Maia, J.A. et al. (2011). Motor coordination as predictor of physical activity in childhood. *The Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 21, 663–669.
9. Matulaitis, K., Rudzitis, A., Barčaitis, M. & Kreivyte, R. (2020). Different Training Programs of Mini-Basketball Players Have a Different Effect on Physical and Technical Preparation. *Baltic Journal of Sport and Health Sciences*, 1(116), 28–37.
10. Момчиловић, З. (2008). Методика физичког васпитања. Врање: Учитељски факултет.
11. Neljak, B. (2013). *Opća kineziološka metodika*. Zagreb: Gopal d.o.o.
12. Regimbal, C., Deller, J. & Plumpton, C. (1992). Basketball size as related to children's preference, rated skill and scoring. *Perceptual and Motor Skills*, 75, 867–872.
13. Tocigl, I. (1998). *Košarkaški udžbenik*. Split: Fakultet prirodno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta, Zavod za fizičku kulturu. Dalmacija papir.
14. Trninić, S. (2006). *Selekcija, priprema i vođenje košarkaša i momčadi*. Zagreb: Vikta – Marko d.o.o.
15. Čikić, D. (2019). *Basketball drills from A to Z : 500 basketball drills for better practices*. Ljubljana: Biografika Bori d.o.o.
16. FIBA. (2018). *Coaches manual – Mini basketball*. Mies: FIBA.
17. Haywood, K. M. (1978). *Children's basketball performance with regulation and junior-sized baskets*. St. Louis University of Missouri.
18. Hills, A. P., Anderson, L. B. & Byrne, N. M. (2011). Physical activity and obesity in children. *British Journal of Sports Medicine*, 45, 866–70.
19. Chase, M. A., Ewing, M. E., Lirgg, C. D., & George, T. R. (1994). The effects of equipment modification on children's self-efficacy and basketball shooting performance. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 65(2), 159–168.

POSSIBILITY OF INTRODUCING MINI BASKETBALL ELEMENTS IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN YOUNGER GRADES OF PRIMARY SCHOOL

Summary: *Today, even in the early preschool age, there are mini basketball schools that are adapted for boys and girls, which contributes to the development of their love for sports and exercise. In the teaching of physical and health education from the first to the fourth grade of primary school, the elements of basketball are unfairly neglected. The aim of the research is to show the possibility of introducing elements of mini basketball in physical education classes in younger grades of primary school. All the elements shown are adapted to the age of the students and their abilities. The role of the teacher is reflected in adapting the basketball program to the age of the students so that learning the elements of basketball would be interesting for the students and so that they would feel safe. It is important to point out that the teacher is a very important person who, with his characteristics, abilities, and knowledge, leads the child through growing up as a person, and in the context of physical and health education, a potential future athlete. It is necessary for the teacher to be familiar with the rules, methods, and basketball games so that he can plan and program the basketball program. In this case, the role of the teacher is to adapt basketball learning to all students and to make basketball as interesting and acceptable as possible, regardless of their acquired knowledge and skills of basketball.*

Keywords: *mini basketball, physical and health education, junior classes, primary school, students.*

